

Policzyliśmy storczyki wilgotnych łąk

Majowa i czerwcową wilgotną łąką, tętni życiem i kolorami. Biały - to rzeżucha łąkowa, różowy to firletki, bladoróżowy i górujący na łąką - rdesty węzowniki, złoty - jaskry i kaczeńce. Jasnozielone, długie i ostro zakończone liście to najpewniej sitowie leśne, zwisające, waniliowe dzwoneczki to kukliki. Między nimi, jak świece, tkwią wyraźnie odcinające się od otoczenia różowe lub purpurowe storczyki - stoplamki, nazywane też kukułkami.

W miarę gdy temperatura rośnie, nad łąką unosi się ledwo słyszalny odgłos: brzęczenie i bzyczenie wydawany przez owady.

W dużych kałużach, rowach, zagłębieniach wypełnionych wodą, uwagę zwracają żaby moczarowe, których samce wiosną na kilkanaście dni przebarwiają się na niebiesko.

To wbrew pozorom wcale już nieczęsty widok i odgłos. Na wielu terenach takich łąk już nie ma.

Giną na skutek osuszania i zaniechania koszenia lub zalesiania.

W Drawieńskim Parku Narodowym wciąż jeszcze można je zobaczyć.

Zgodnie z operatem Flora (mat. do planu ochrony DPN 2013), w Drawieńskim Parku Narodowym występują następujące storczyki (stoplamki, kukułki):

- storczyk szerokolistny podlegający ochronie częściowej,
- storczyk krwisty podlegający ochronie częściowej,
- storczyk plamisty podlegający ochronie częściowej,
- storczyk Fuchsa podlegający ochronie ścisłej,
- storczyk Brauna (utrwalony mieszaniec s. Fuchsa i szerokolistnego) nie objęty ochroną gatunkową.

Wspólną cechą tych gatunków jest występowanie na wilgotnych łąkach, torfowiskach, czasem, tak jak kukułka plamista, również w lasach łągowych.

Zagrożeniem dla stoplamków jest zanikanie ich siedlisk spowodowane m.in. przez

osuszanie łąk i torfowisk, zarastanie przez trzcinę lub drzewa i krzewy. Kluczowe dla ochrony siedlisk storczyków jest odpowiednie koszenie łąk.

Charakterystyka storczyków.

- storczyk szerokolistny i storczyk krwisty

Gatunki do niedawna uważane za niezagrożone. Od 2016 r. zostały ujęte na Polskiej Czerwonej Liście (Kaźmierczakowa i in. 2016) ze statusem „bliski zagrożenia” (NT). W DPN silna populacja na łąkach utrzymuje się dzięki prowadzonej od lat 90. XX wieku czynnej ochronie łąk (koszenie). Pojawianie się kwitnących osobników może być zmienne w poszczególnych latach.

- storczyk plamisty

Dotąd nie wpisano gatunku na krajową czerwoną listę, widnieje jednak na Regionalnej Czerwonej Liście (Żukowski i Jackowiak 1995) ze statusem - narażony. W DPN utrzymuje się na pojedynczych stanowiskach, na skrajach łąk i zarośli. Przetrwał dzięki prowadzonej od lat 90. XX wieku czynnej ochronie łąk. Również w tym przypadku liczebność kwitnących osobników może być zmienna w poszczególnych latach.

- storczyk Fuchsa (uważany za podgatunek plamistego)

Takson nie ujęty na czerwonych listach, jednak jako jedyny ze stoplamków objęty ochroną ścisłą. Na liście gatunków chronionych wskazany jako „wymagający ochrony czynnej” ponieważ jest związany zwykle z półnaturalnymi krajobrazami - mozaiką łąk, okrajków i zarośli. Nigdzie nie jest częsty.

- storczyk Brauna

Jest to takson uważany za utrwalony mieszańiec *D. fuchsii* × *D. majalis*. Do 2014 r. podlegał ochronie gatunkowej, gdyż poprzednie rozporządzenie z 2012 r. brało pod ochronę ścisłą „wszystkie gatunki z rodzaju *Dactylorhiza* spp. Obecne rozporządzenie z 2014 r. wymienia pojedynczo poszczególne gatunki z tego rodzaju i nie ma wśród nich storczyka Brauna; jeden z jego gatunków rodzicielskich znalazł się pod ochroną ścisłą, a drugi pod częściową.

Monitoring storczyków.

Zgodnie z wytycznymi projektu planu ochrony, monitoring łąk storczykowych powinien odbywać się w oparciu o następującą metodykę:

„Na wszystkich łąkach ze stanowiskami storczyków, w powiązaniu z monitoringiem łąk, wzdłuż transektu (*) o długości = 60% długości łąki, na pasie 5 m szerokości (po 2,5 m od linii transektu w każdą stronę),

coroczne w fenologicznej pełni kwitnienia liczenie kwitnących pędów storczyków, z rozdziałem wg gatunków: szerokolistny - krwisty - inne. Wykonać w pełni kwitnienia storczyków (zwykle czerwiec)”.

W 2020 r. monitoring w/w storczyków był prowadzony w dniach 9 – 17 czerwca przez pracowników DPN.

Informujemy, że na 18 łąkach, po przejściu po transektach, których łączna długość wyniosła 3210 m naliczyliśmy ich 749, z czego:

- storczyk krwisty: 459,
- storczyk szerokolistny: 188
- inne (plamisty, Fuchsa, Brauna): 102.

Za rok znowu odbędzie się inwentaryzacja i przejście po tych samych transektach.

Inwentaryzacja prowadzona z taką częstotliwością od razu da nam informację o ewentualnych, niekorzystnych zmianach w środowisku.

Tekst i zdjęcia: Ewa Wnuk Gławdel (Sekcja Monitoringu DPN)

(*) transekt - szlak wytyczony w terenie, służący do celów pomiarowych, monitorowania zjawisk przyrodniczych i zbierania danych prognostycznych, np. obserwacji zmian ilości storczyków.

Data wydruku: 27.07.2024 08:23:17

Adres URL:

<http://dpn.pl/aktualnosci/672-policzyliśmy-storczyki-wilgotnych-lak.html>